

Úřad práce ČR

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2020 a strategii APZ pro rok 2021

Obsah

1. Zaměstnanost.....	2
1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje.....	2
1.2 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	3
2. Nezaměstnanost.....	5
2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2020.....	5
2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	10
2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji.....	11
3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	11
4. Cizinci na trhu práce	18
5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2021	21
6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2020	22
6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2020.....	22
6.2 Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace.....	28
6.3 Projekty ESF	32
6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2020	36
7. Cíle APZ pro rok 2021	37
8. Přílohy	38

1. Zaměstnanost

1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k (v. tis)	
	30. 9. 2019	30. 9. 2020
zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	328,4	326,7
zaměstnavatelé	10,4	10,3
pracující na vlastní účet (OSVČ)	42,3	42,3
pomáhající rodinní příslušníci	2,2	0,8
celková zaměstnanost (zaměstnanci + OSVČ)	383,3	380,0

Zdroj: VŠPS - ČSÚ

Pohled na celkovou zaměstnanost v rámci Ústeckého kraje vychází z výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad a zveřejňuje jej na svých webových stránkách. Podle posledních údajů k 30. 9. 2020 bylo v kraji evidováno téměř 327 tisíc zaměstnanců, přes 10 tisíc zaměstnavatelů, více než 42 tisíc osob samostatně výdělečně činných a téměř 1 tisíc pomáhajících rodinných příslušníků. Meziročně se snížil počet zaměstnanců, zaměstnavatelů i pomáhajících rodinných příslušníků. Žádná ze sledovaných skupin osob nezaznamenala meziroční přírůstek. V rámci monitorovacích kontaktů realizovaných nejčastěji prostřednictvím telefonátů bylo navzdory přetrvávající epidemii v průběhu roku 2020 zjištěno, že vyšší podíl oslovených zaměstnavatelů představují ti, kteří plánují nabírání než propouštění svých zaměstnanců, popř. obměňují stávající zaměstnance v rámci přirozené fluktuace nebo v souvislosti s jejich odchodem do starobního důchodu. Zároveň však příchod koronavirové pandemie způsobil v řadě odvětví (pohostinství, ubytování, cestovní ruch a turismus, osobní služby, sport, kultura, velkoobchod a maloobchod, doprava aj.) vč. navazujících oborů předpokládané škody, jejichž skutečný rozsah se projeví až po ukončení jednotlivých cílených opatření sloužících ke zmírnění dopadů koronavirové krize.

V průběhu roku 2020 nahlásilo v Ústeckém kraji organizační změnu či hromadné propouštění 51 zaměstnavatelů, přičemž plánovaná opatření se mohla ve výsledku dotknout až 2 795 zaměstnanců. Ačkoliv se v přibližně třetině případů jednalo o vnitropodniková opatření, která měla za následek pouze přesuny osob v rámci organizace, je ve stovkách procent patrný meziroční (rok 2019 = 20 zaměstnavatelů / 713 osob) nárůst počtu zaměstnavatelů řešících problémy v oblasti lidských zdrojů a zaměstnanosti. Zhoršení situace na trhu práce potvrzuje i meziroční pokles volných pracovních míst nabízených zaměstnavateli prostřednictvím ÚP ČR.

1.2 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Ve srovnání se stavem k 31. 12. 2019 došlo v Ústeckém kraji k poklesu o 1 807 volných pracovních míst (dále i VPM) na stávajících 13 884 ke konci roku 2020, což byl nejnižší počet nabízených míst od začátku roku. Poprvé od roku 2012 došlo meziročně k poklesu volných pracovních míst. Nejvyšší hodnoty dosáhl počet nabízených míst ke konci srpna 2020 (16 136 VPM).

Z celkového počtu nabízených pracovních míst jich aktuálně nabízí nejvíce okres Chomutov (5 468 VPM), následují okresy Teplice (2 296 VPM), Litoměřice (1 462 VPM), Most (1 390 VPM), Louny (1 335 VPM), Děčín (1 163 VPM) a nejméně volných míst bylo ke konci roku k nabízení v okrese Ústí n. L. (770 VPM).

Stupeň vzdělání	31. 12. 2019			31. 12. 2020		
	UoZ	VPM	UoZ / 1 VPM	UoZ	VPM	UoZ / 1 VPM
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	3 461	330	10,5	4 536	359	12,6
základní vzdělání	7 170	11 038	0,6	9 903	9 994	1,0
nižší střední vzdělání	13	103	0,1	18	117	0,2
nižší střední odborné	809	578	1,4	1 231	521	2,4
střední odborné s výučním listem	6 721	2 270	3,0	8 725	1 715	5,1
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	100	21	4,8	125	16	7,8
ÚSV	397	180	2,2	620	156	4,0
ÚSO s vyučením i maturitou	668	198	3,4	977	162	6,0
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	2 481	425	5,8	3 363	358	9,4
vyšší odborné vzdělání	108	93	1,2	130	81	1,6
bakalářské vzdělání	228	52	4,4	329	56	5,9
vysokoškolské	461	403	1,1	573	349	1,6
doktorské	20	0	0,0	22	0	0,0
celkem	22 637	15 691	1,4	30 552	13 884	2,2

Hlavním faktorem ovlivňujícím zaměstnanost i nabídku pracovních míst se od března 2020 stala pandemie Covid-19, která zasáhla nejen regionální pracovní trh, ale se svými globálními dopady prakticky celý svět. Zároveň je nutné zmínit, že první náznaky o poklesu volných pracovních míst byly už na konci roku 2019, tj. ještě před příchodem epidemie. Zaměstnavatelé se při nabízení pracovních míst chovají obezřetněji, přičemž stále platí skutečnost, kdy téměř 76 % nabízených míst je s příznakem „vhodné pro cizince“. Opakovaně se projevuje nedostatek pracovní síly, který se v minulých letech stal pro zaměstnavatele jednou z hlavních bariér expanze.

Z hlediska počtu nabízených pracovních míst převládala ke konci roku 2020 místa pro uchazeče se základním vzděláním či bez vzdělání, která tvořila téměř 75 % všech nabízených míst. Nejčastěji zaměstnavatelé poptávají montážní, pomocné a nekvalifikované dělníky. Nabídka pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním je tudíž poměrně široká, ale zároveň značně zkrácená pracovními místy pro osoby se zdravotním postižením nebo místy, u kterých zaměstnavatel sice požaduje minimální vzdělání, ve skutečnosti se však jedná o pozice, na kterých se zaměstnanec bez určité kvalifikace, znalostí či praxe v oboru neobejde (např. řidič nákladního automobilu, obsluha strojů apod.). Pro část uchazečů o zaměstnání tak zůstávají veřejně prospěšné práce jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti jednou z mála možných cest pomoci. Dalších více než 17 % zaujímala volná pracovní místa pro vyučené uchazeče. V případě vyučených uchazečů se příliš nepotkává nabídka s poptávkou na trhu práce, kdy zaměstnavatelé v regionu dlouhodobě poptávají především pracovníky ve strojírenství, kovodělníky či kvalifikované řemeslníky, přičemž tito uchazeči jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání zastoupeni minimálně. Naopak vysoký podíl vyučených tvoří prodavači, administrativní pracovníci či pracovníci ostrahy a strážníci, přičemž počet těchto uchazečů několikrát převyšuje počet nabízených pracovních míst. Obzvláště pozice prodavačů, kuchařů, číšníků a servírek či poskytovatelů osobních služeb je v současné době koronavirové krize a částečného uzavření ekonomiky nezáviděníhodná, neboť nová pracovní místa pro tyto profese prakticky nevznikají a jedinou možností tak zůstává rekvalifikace napříč obory. Volná pracovní místa pro středoškoláky tvoří více než 5 % a vysokoškoláky téměř 3 %. Nejčastěji se jedná o pracovníky ve zdravotnictví (lékaři, zubaři, zdravotní sestry, specialisté v oblasti zdravotnictví a sociálních službách) a strojírenství (technici a specialisté ve fyzikálních a průmyslových oborech). Jejich obsazení je značně komplikované, neboť uchazeči o zaměstnání se v těchto oborech, zejména ve zdravotnictví, prakticky nevyskytují.

Nejvyšší podíl uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo dle jednotlivých stupňů vzdělání tvoří uchazeči bez vzdělání, kdy ke konci roku 2020 činil podíl 12,6 uchazečů na jedno místo, a uchazeči s maturitou (bez vyučení), jejichž podíl byl 9,4 uchazečů na jedno místo. Celkem na jedno nabízené pracovní místo připadalo k 31. 12. 2020 v Ústeckém kraji 2,2 uchazečů, což je o 0,8 uchazeče meziročně více. Zároveň se ale jedná o více než dvojnásobek celorepublikového průměru, který činil 0,9 uchazeče o zaměstnání na jedno volné pracovní místo. V roce 2021 lze očekávat v lepším případě stagnaci, ale daleko pravděpodobněji pokles nabízených volných pracovních míst. Rozhodujícím faktorem bude další vývoj koronavirové pandemie, rychlost a účinnost přijímaných protipatření zamezujících jejímu šíření a zmírňujících dopady na postižené oblasti.

Mezi nejžádanější profese dle počtu hlášených volných pracovních míst patřily v rámci Ústeckého kraje ke konci prosince 2020 montážní dělníci výrobků a zařízení (1 956), pomocní pracovníci ve výrobě (1 367) řidiči nákladních automobilů a autobusů (1 101), slévači, svářeči a příbuzní pracovníci (965), pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví (751), obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z pryže, plastu a papíru (731), řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby (686), obsluha pojízdných zařízení (656) atd. U většiny profesí (strojírenství a výroba, doprava, lékařství aj.) se nedaří spárovat uchazeče s nabízenými volnými místy, neboť uchazeči o zaměstnání často nesplňují požadavky zaměstnavatelů. Dalšími překážkami umístování uchazečů na nabízená místa jsou časté komplikace na straně uchazečů, mezi které patří chybějící motivace, různá zdravotní omezení, sociální problémy, zadluženost, exekuce či ochota pracovat a učit se novým věcem.

2. Nezaměstnanost

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2020

Ústecký kraj aktuálně zaujímá 2. místo mezi kraji s nejvyšší nezaměstnaností v ČR. Společně s Moravskoslezským, Karlovarským a Jihomoravským krajem patří mezi regiony s podílem nezaměstnaných výrazně převyšujícím celorepublikový průměr. Vysoká nezaměstnanost je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností v 90. letech došlo v kraji prudkému nárůstu nezaměstnanosti. Důsledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatelstva. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání či nižší vzdělání s minimálními pracovními návyky a jen těžko si nachází na současném pracovním trhu uplatnění. Řada těchto uchazečů využívá stávajícího sociálního systému, jenž je prakticky demotivuje k práci. Na sociálních dávkách dosáhnou tito uchazeči na finanční prostředky, které by nedokázali svými schopnostmi vydělat.

Vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji kopíroval v roce 2020 celorepublikové rostoucí trendy, přičemž při porovnání klíčových ukazatelů nezaměstnanosti je dokonce předčil. Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let v kraji meziročně vzrostl o 1,6 % na stávajících 5,5 %, přičemž celorepublikový nárůst byl o 1,1 % na hodnotu 4,0 % ke konci roku 2020. Poprvé od roku 2013 došlo k meziročnímu nárůstu nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, která v souladu s predikcí pro letošní rok narazila na reálné dno. Zhoršení doposud příznivého vývoje způsobily zejména ekonomické a hospodářské dopady epidemie koronaviru, kdy mezi opatření sloužící k zamezení šíření nemoci patří částečné uzavření ekonomiky spojené s omezováním výroby, obchodu a služeb. Zdravotní hledisko a ochrana obyvatel ČR

v tomto případě zvítězily nad ekonomickými zájmy země. Žádná významná regionální specifika nebyla ve sledovaném období zaznamenána a situace v nezaměstnanosti je především odrazem celkové situace na trhu práce. V roce 2021 lze v lepším případě, když se ekonomika úspěšně vypořádá s dopady pandemie, očekávat stagnaci, popř. mírné zhoršení v oblasti nezaměstnanosti. Případné dlouhodobé zhoršování stávající situace, popř. ukončení cílené podpory postižených subjektů by se negativně projevilo na celkové hospodářské a situaci v ČR a následně i na nezaměstnanosti v regionu. Na vývoji nezaměstnanosti v regionu se dosud výrazněji nepromítlo plánované omezení těžby a předpokládané propouštění osob na dole ČSA, kde nedošlo k prolomení těžebních limitů. Při rovnoměrném rozložení propouštění zaměstnanců, by se za předpokladu zachování příznivých trendů mohl pracovní trh v regionu se vzniklou situací úspěšně vypořádat.

Nezaměstnaní, VPM, PN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 12. 2019	31. 12. 2020
 evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	 22 637	 30 552	 12 477	 16 144
z toho dosažitelní	20 604	28 665	11 320	15 146
volná pracovní místa	14 980	13 884	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	1,8	2,2	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	6 997	7 834	3 862	4 289
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (%)	3,9	5,5	4,4	6,0

V roce 2020 došlo k meziročnímu zhoršení situace na trhu práce v Ústeckém kraji. Počet evidovaných uchazečů rostl z nejnižší hodnoty v březnu (24 540 UoZ) na nejvyšší hodnotu v prosinci (30 552 UoZ), kdy bylo meziročně evidováno o 7 915 uchazečů více. Průměrný měsíční počet evidovaných uchazečů v roce 2020 byl 28 260 osob. Z celkového počtu bylo 16 144 žen, které tak tvořily 52,8 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně jejich počet vzrostl o 3 667 žen. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání byly na tom ke konci roku 2020 nejhůře okresy Chomutov (5 460 UoZ), Most (5 060 UoZ), Děčín 4 916 (UoZ) a Ústí n. L. (4 569 UoZ). Nejméně uchazečů opakovaně evidují v okresech Teplice (4 215 UoZ), Louny (3 360 UoZ) a Litoměřice (3 021 UoZ).

V případě dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Nejnižší počet dosažitelných uchazečů byl v březnu (22 511 UoZ), nejvyšší v prosinci (28 665 UoZ), což meziročně znamená nárůst o 8 061 osob. Ženy tvořily 52,8 % všech dosažitelných uchazečů a bylo jich ke konci roku 2020 evidováno 15 146, což bylo o 3 826 více ve srovnání s předchozím rokem.

Meziročně vzrostl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let o 1,6 % a k 31. 12. 2020 činil 5,5 %. Většina okresů kraje patří mezi regiony s vysokou nezaměstnaností i v celorepublikovém měřítku (podíl nezaměstnaných = 4,0 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných je v okresech Most (4. místo, 6,6 %) a Chomutov (7. místo, 6,3 %), následují okresy Děčín (10. místo, 5,7 %), Ústí n. L. (11. místo, 5,6 %), Louny (13. místo, 5,5 %), Teplice (17. místo, 4,8 %) a nejnižší podíl nezaměstnaných srovnatelný s republikovým průměrem je v okrese Litoměřice (35. místo, 3,7 %).

Tok nezam.	celkem			ženy		
	zařazení	vyřazení	umístění	zařazené	vyřazené	umístěné
za rok 2019	48 667	52 365	28 890	24 685	26 586	15 543
za rok 2020	47 780	39 865	26 706	23 405	19 738	13 680

V roce 2020 bylo nově evidováno 47 780 uchazečů o zaměstnání, což v meziročním srovnání znamená snížení o 887 osob. Ve stejném období však došlo k poklesu vyřazených uchazečů o 12 500 osob, přičemž celkem bylo vyřazeno 39 865 osob. Celkem 26 706 uchazečů prokazatelně nastoupilo do zaměstnání. Bylo to o 2 184 osob v meziročním srovnání méně. Tok nezaměstnanosti tak vykazuje zhoršení ve srovnání s předchozími lety, přičemž lepší situace byla v případě mužů.

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2019		31. 12. 2020		31. 12. 2019		31. 12. 2020	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	3 461	15,3	4 536	14,8	1 943	15,6	2 445	15,1
základní vzdělání	7 170	31,7	9 903	32,4	4 249	34,1	5 497	34,0
nižší střední vzdělání	13	0,1	18	0,1	11	0,1	11	0,1
nižší střední odborné	809	3,6	1 231	4,0	412	3,3	587	3,6
střední odborné s výučním listem	6 721	29,7	8 725	28,6	3 258	26,1	4 155	25,7
střední nebo SO bez maturity i výučního listu	100	0,4	125	0,4	82	0,7	104	0,6
ÚSV	397	1,8	620	2,0	266	2,1	381	2,4
ÚSO s vyučením i maturitou	668	3,0	977	3,2	334	2,7	483	3,0
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	2 481	11,0	3 363	11,0	1 484	11,9	1 941	12,0
vyšší odborné vzdělání	108	0,5	130	0,4	80	0,6	90	0,6
bakalářské vzdělání	228	1,0	329	1,1	137	1,1	198	1,2
vysokoškolské	461	2,0	573	1,9	214	1,7	246	1,5
doktorské	20	0,1	22	0,1	7	0,1	6	0,0
celkem	22 637	100,0	30 552	100,0	12 477	100,0	16 144	100,0

Největší zastoupení v evidenci měli tradičně občané bez vzdělání, se základním vzděláním a vyučení, kteří stejně jako v přechozím roce tvořili přes 80 % všech uchazečů o zaměstnání. Zejména uchazeči bez vzdělání a se základním vzděláním tvořící více než 47 % uchazečů jsou znevýhodněnou skupinou na trhu práce, která vyžaduje zvýšenou péči ze strany všech zainteresovaných subjektů. Vzhledem k jejich vysokému počtu a klesajícímu objemu finančních prostředků určených na veřejně prospěšné práce v posledních letech, lze důvodně předpokládat další pokles počtu podpořených osob v rámci tohoto nástroje APZ. Snahou ÚP ČR je zajistit optimální fluktuaci na těchto místech a aktivizovat tím maximálně možné množství evidovaných uchazečů. Zde však naráží na oprávněný zájem zástupců obcí a je nutné hledat vzájemnou shodu zúčastněných stran.

Celkem 17 % evidovaných uchazečů o zaměstnání tvoří středoškoláci, jejichž podíl obvykle roste v případě zvýšeného přílivu nových uchazečů do evidence ÚP ČR, jako tomu bylo v roce 2020. Středoškoláci jsou poměrně snadno rekvalifikovatelnou skupinou s relativně vysokou úspěšností. Absolventi rekvalifikace mají poměrně dobré vyhlídky k získání zaměstnání, neboť v současné době o ně přetrvává zájem ze strany zaměstnavatelů. Nejnižší zastoupení v evidenci mají opakovaně vysokoškoláci, kteří ke konci roku 2020 tvořili méně než 3 % všech uchazečů o zaměstnání. Ve všech kategoriích došlo meziročně k nárůstu jejich absolutního počtu, přičemž podíl jednotlivých skupin se meziročně příliš nezměnil. Jednalo se o pohyby v řádech desetin procent, a to zejména v případě vyučených a středoškoláků.

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2019		31. 12. 2020		31. 12. 2019		31. 12. 2020	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	1 233	5,4	1 693	5,5	644	5,2	823	5,1
20 - 24 let	1 888	8,3	2 708	8,9	966	7,7	1 306	8,1
25 - 29 let	2 191	9,7	2 938	9,6	1 240	9,9	1 564	9,7
30 - 34 let	2 174	9,6	3 145	10,3	1 214	9,7	1 682	10,4
35 - 39 let	2 242	9,9	3 227	10,6	1 316	10,5	1 741	10,8
40 - 44 let	2 624	11,6	3 457	11,3	1 553	12,4	1 889	11,7
45 - 49 let	2 446	10,8	3 459	11,3	1 507	12,1	1 997	12,4
50 - 54 let	2 546	11,2	3 261	10,7	1 435	11,5	1 826	11,3
55 - 59 let	3 082	13,6	3 823	12,5	1 742	14,0	2 113	13,1
nad 60 let	2 211	9,8	2 841	9,3	860	6,9	1 203	7,5
celkem	22 637	100,0	30 552	100,0	12 477	100,0	16 144	100,0

V roce 2020 došlo v absolutním vyjádření k nárůstu počtu uchazečů všech věkových kategorií. V rámci jednotlivých věkových kategorií byl zaznamenán kolísavý vývoj, ale při bližším pohledu lze potvrdit rostoucí podíl uchazečů o zaměstnání z nižších

věkových skupin. Opět se potvrzuje skutečnost, kdy při propouštění zaměstnanců a rostoucí nezaměstnanosti jsou postiženi zejména lidé v mladším a středním produktivním věku. Lidé ve vyšším věku odcházejí zpravidla do starobního důchodu, popř. předčasného starobního důchodu. Nejvyšší nárůst podílu o 0,7 % zaznamenali meziročně uchazeči ve věku 30 - 34 let a 35 - 39 let. Největší pokles podílu o 1,1 % se týkal uchazečů ve věku 55 - 59 let. Uchazeči ve věku nad 50 let tvořili k 31. 12. 2020 celkem 32,5 % (31. 12. 2019 = 34,6 %) všech uchazečů o zaměstnání. Naopak u mladých do 30 let věku se podíl ke konci roku 2020 zvýšil na 24,0 % (31. 12. 2019 = 23,4 %) jako u osob ve středním produktivním věku (30 - 49 let), u kterých došlo k navýšení na 43,5 % (31. 12. 2019 = 41,9 %).

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2019		31. 12. 2020		31. 12. 2019		31. 12. 2020	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	9 548	42,2	8 421	27,6	4 687	37,6	4 221	26,1
3 - 6 měsíců	4 486	19,8	6 662	21,8	2 602	20,9	3 325	20,6
6 - 9 měsíců	2 069	9,1	3 900	12,8	1 254	10,1	1 938	12,0
9 - 12 měsíců	1 483	6,6	3 447	11,3	891	7,1	1 778	11,0
12 - 24 měsíců	2 075	9,2	4 754	15,6	1 252	10,0	2 856	17,7
nad 24 měsíců	2 976	13,1	3 368	11,0	1 791	14,4	2 026	12,5
celkem	22 637	100,0	30 552	100,0	12 477	100,0	16 144	100,0

K 31. 12. 2020 se zvýšily absolutní počty uchazečů o zaměstnání všech skupin s výjimkou evidence kratší než 3 měsíce. Meziročně došlo také k nárůstu podílu u většiny skupin s výjimkou evidence nad 24 měsíců a do 3 měsíců, kde byl nejvyšší pokles podílu o 14,6 % na stávajících 27,6 % (31. 12. 2019 = 42,2 %). Nejvyšší nárůst podílu o 6,4 % na stávajících 15,6 % (31. 12. 2019 = 9,2 %) tvořila kategorie dle délky evidence 12 - 24 měsíců.

Růst podílu uchazečů evidovaných méně než 6 měsíců, lze za normálních okolností považovat za žádoucí, neboť do této kategorie spadají zejména uchazeči postiženi frikční nezaměstnaností, u nichž je v případě příznivé hospodářské situace předpoklad nalezení nového zaměstnání v krátkém časovém horizontu. Bohužel, významný nárůst podílu ve skupině 12 - 24 měsíců ukazuje společně s predikcemi pro rok 2021 na skutečnost, kdy bude v nejbližším období pravděpodobně docházet k nárůstu podílu dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání.

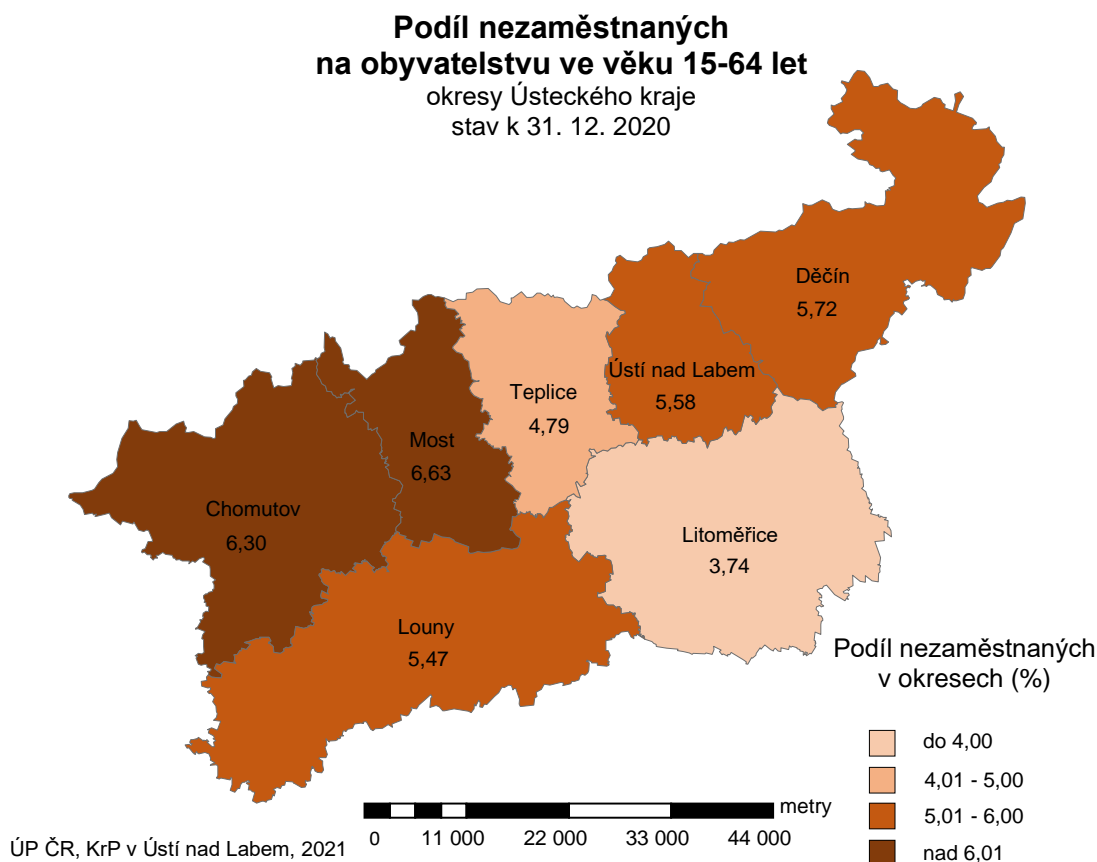
2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Mezi hlavní příčiny a charakterizující faktory, které nepříznivě ovlivňují vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, patří:

- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s materiálovou náročností, stagnující hutní průmysl,
- koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje,
- přetížení dopravní infrastruktura regionu a zhoršená dopravní obslužnost v průmyslových či odlehlých lokalitách kraje,
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním,
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje (chybějící regionální univerzity) spojený s jejich exodem do Prahy či zahraničí,
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva,
- vysoká kriminalita a výskyt sociálně-patologických jevů,
- existence sociálně vyloučených lokalit napříč celým krajem,
- nevhodná skladba učňovských a studijních programů, které chrlí absolventy, kteří jsou na současném trhu práce nepotřební či dokonce nepoužitelní,
- nesoulad mezi kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů a dosaženým vzděláním, znalostmi, dovednostmi či praxí uchazečů o zaměstnání,
- ztráta základních pracovních návyků, nezáměr o zvyšování vlastní kvalifikace,
- uzavírání krátkodobých smluv (dohody o provedení práce), častý požadavek zaměstnavatelů na vícesměnný provoz, nelegální zaměstnávání,
- nízké mzdy v porovnání s poskytovanými nepojistnými sociálními dávkami suplujícími u mnohých uchazečů příjmy k zajištění životního standardu,
- vysoká zadluženost některých uchazečů o zaměstnání spojená s hrozbou exekučního zabavení majetku a obstavením bankovního účtu, insolvence,
- historicky daná pověst regionu spojená s nízkou atraktivitou zejména ve vazbě na znečištěné ovzduší a zhoršené životní prostředí,
- postupné vícefázové utlumování a opětovné otevírání ekonomiky,
- přijímaná opatření proti šíření Covid-19 spojená s uzavíráním provozoven, obchodů a služeb, restaurací, kulturních a sportovních zařízení apod.

2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

Problémovým skupinám uchazečů o zaměstnání věnuje ÚP ČR zvýšenou péči vzhledem k jejich snížené možnosti uplatnění na trhu práce. Mezi ohrožené uchazeče patřili v roce 2020 především osoby dlouhodobě evidované, osoby se zdravotním postižením, osoby bez vzdělání či se základním vzděláním, dále ale také např. absolventi škol a zejména mladiství bez praxe, osoby starší 50 let věku, osoby pečující o dítě do 15 let věku či osobu blízkou, matky samoživitelky, osoby v hmotné nouzi, osoby bez domova, osoby závislé na návykových látkách, osoby po návratu z trestu odnětí svobody a osoby, u nichž by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k sociálnímu vyloučení.

Dlouhodobě evidovaní

Tato skupina patří mezi uchazeče, kterým byla na ÚP ČR věnována v několika posledních letech zvýšená péče a zacíleny klíčové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (dále i APZ). Meziročně se zvýšil podíl dlouhodobě nezaměstnaných

v evidenci déle než 12 měsíců o 4,3 % na stávajících 26,6 % k 31. 12. 2020, přičemž tento nárůst způsobili uchazeči evidovaní 12 - 24 měsíců, což úzce souvisí s postupným nárůstem uchazečů o zaměstnání v průběhu roku 2020. V případě opakovaného zhoršování situace v nezaměstnanosti lze předpokládat nárůst podílu dlouhodobě evidovaných uchazečů. Tuto skupinu však nelze hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z dalších skupin, u kterých dochází ke kumulaci různých znevýhodnění. Lze konstatovat, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním či bez vzdělání, s věkem nad 50 let, špatnou pracovní morálkou, osoby se záznamem v rejstříku trestů, zdravotním handicapem, bez motivace nebo řadí se do skupiny sociálně slabých, a to hlavně vlastním přístupem k odpovědnosti.

U dlouhodobě nezaměstnaných se snižuje aktivita, vlastní iniciativa, narušuje se vnímání času a člověk upadá do apatie, která znesnadňuje nalezení sebeuplatnění na pracovním trhu. Pro zaměstnavatele se dlouhodobě nezaměstnaní stávají rizikovou pracovní silou, před níž upřednostní osoby, které nebyly bez práce tak dlouhou dobu. Lze se však důvodně domnívat, že část uchazečů o zaměstnání s evidencí delší než 12 měsíců zájem o zprostředkování zaměstnání pouze předstírá s cílem pobírání sociálních dávek, které u nich suplují příjmy k zajištění životního standardu, hrazení zdravotního pojištění, popř. jsou zaměstnaní tzv. „na černo“, kdy nechtějí mít legální zaměstnání z důvodu vysokých dluhů či exekucí. Mnoho neumístitelných uchazečů v evidenci ÚP ČR dlouhodobě setrvává nebo se do ní opakovaně vrací po sankčním vyřazení.

Klíčovým nástrojem APZ v boji s dlouhodobou nezaměstnaností jsou veřejně prospěšné práce, ke kterým se v roce 2020 postupně připojil i projekt PDU, v jehož rámci se daří umisťovat dlouhodobě evidované uchazeče o zaměstnání. V rámci aktivit ÚP ČR jsou využívány i další nástroje APZ, poradenské schůzky pro zájemce o zahájení výkonu samostatně výdělečné činnosti (dále i SVC), Workshopy, Job Cluby, skupinové zprostředkování zaměstnání, individuální či speciální poradenství, motivační schůzky apod. Nedílnou součástí je regionální projekt s názvem „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“ řešící problematiku dlouhodobě evidovaných.

Osoby se zdravotním postižením (vč. zdravotně znevýhodněných)

Osoby se zdravotním postižením (dále i osoby se ZP) mají omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou také častěji zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP na trhu práce je nižší produktivita práce a častější nemocnost. U řady uchazečů se ZP také dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Začlenění na trh práce ztěžuje i nízká úroveň odborné kvalifikace, relativně nízká motivace k získání zaměstnání ze strany těchto uchazečů,

nezájem o poradenské aktivity nebo pracovní rehabilitaci. Osoba se ZP v kombinaci se základním vzděláním je na trhu práce prakticky neumístitelná, neboť nabízená místa pro uchazeče se základním vzděláním většinou předpokládají určité zdravotní dispozice, kdy se jedná zejména o ruční práce fyzicky náročnějšího charakteru. Další osoby se ZP nemohou navzdory dosažené kvalifikaci původní profesi vykonávat ze zdravotních důvodů, popř. protože své dříve získané znalosti a dovednosti neobnovovaly a dnes z různých důvodů nemají o obnovení zájem.

Změnou legislativy a rozdělením pracovního trhu na chráněný a volný, se pro osoby se ZP otevřela možnost nalézt zaměstnání s využitím nástrojů a opatření APZ. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti projevuje také refundace mzdových nákladů dle § 78a ZoZ zaměstnavatelů zaměstnávajícím více než 50 % osob se ZP, jejichž prostřednictvím ÚP ČR podporuje začleňování osob se ZP na pracovním trhu.

osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 12. 2019	31. 12. 2020
celkem	3 935	4 522	2 097	2 492
podíl na celkovém počtu uchazečů	17,4	14,8	16,8	15,4
os. zdravotně znevýhodněné	783	907	491	575
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	2 215	2 544	1 158	1 384
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	923	1 053	439	525
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	8	7	5	4
os. invalidní - III. stupeň (§39/4f)	6	11	4	4

K 31. 12. 2020 bylo v Ústeckém kraji evidováno 4 522 osob se ZP, což znamená v absolutním vyjádření meziroční nárůst o 587 osob. Podíl těchto osob se meziročně snížil o 2,6 % a ke konci roku 2020 činil 14,8 % všech evidovaných uchazečů o zaměstnání, což úzce souvisí s meziročním nárůstem celkem evidovaných osob. Z uvedeného počtu bylo 55,1 % žen.

Osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Téměř každý druhý uchazečů spadá do této kategorie, přičemž právě tito lidé jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností. Jejich počet se meziročně zvýšil o 3 808 na 14 439 osob. Podíl na celkovém počtu uchazečů tvořil ke konci roku 2020 téměř 47,2 %, přičemž přibližně 55,0 % z celkového počtu tvořily ženy. Problematické je tuto skupinu k dalšímu vzdělávání, rekvalifikacím i k nástupu do zaměstnání motivovat, neboť pracovní místa pro tyto občany jsou často spojená s nízkým finančním ohodnocením ve vztahu k vypláceným nepojistným sociálním dávkám. Často se opakovaně vrací do evidenci ÚP ČR, postrádají základy finanční gramotnosti, mývají problémy s alkoholem a návykovými látkami apod. Na svůj

způsob života jsou již navyklí, mají vzor ve svých vrstevnících i rodinných příslušnících a přenášejí jej také na další generace. Při realizaci výběrových řízení bojkotují snahu zaměstnavatelů vyzkoušet si je jednoduchým testem. Nemají ani zájem doložit své vzdělání, tudíž jsou v evidenci vedeni jako uchazeči bez vzdělání, a nelze pro ně realizovat vhodné rekvalifikační kurzy nebo vzdělávací programy.

Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině uplatnění na trhu práce, jsou veřejně prospěšné práce. Úřad práce ČR má však vzhledem množství alokovaných finančních prostředků na jednotlivé nástroje APZ v posledních letech značně omezené možnosti při jejich využití.

Absolventi škol a mladiství

Tuto skupinu je třeba rozdělit na absolventy škol a mladistvé, kteří doposud nezískali potřebnou praxi. Absolventi škol v posledních letech nepatřili mezi uchazeče nejvíce ohrožené na trhu práce, a to především díky aktuální nabídce volných pracovních míst, ale i díky realizovaným regionálním individuálním programům zacíleným na tuto skupinu uchazečů o zaměstnání. Ke konci roku 2020 bylo evidováno v Ústeckém kraji 909 absolventů, což v meziročním srovnání znamená nárůst o 337 osob. Absolventi tak tvořili přibližně 3,0 % všech uchazečů. Počet absolventů se pohybuje v sezónních vlnách, kdy od začátku roku postupně klesá a minima dosahuje v období před letními prázdninami. Prudký nárůst je zaznamenán v prvních měsících nového školního roku, kdy se evidují absolventi, kteří v meziobdobí nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. Ve zbývajících měsících roku dochází spíše k poklesu evidovaných absolventů. Vývoj počtu volných pracovních míst pro absolventy je příznivější než u skupiny mladistvých a v současnosti jsou mladí lidé po úspěšném ukončení vzdělávání velmi poptávaní. Uplatnění absolventů závisí především na celkové ekonomické situaci v zemi, nezaměstnanosti a dalších možnostech regionu. Z uvedeného důvodu se mohou v případě přetrvávající nepříznivého hospodářského vývoje stát potenciálně ohroženou skupinou na trhu práce. Největší problémy se získáním zaměstnání budou mít pravděpodobně absolventi v oborech gastronomie, hotelnictví, turismus, obchod a osobní služby. Nejlepší vyhlídky mají naopak absolventi ve stavebnictví, elektro oborech, zdravotnictví nebo strojírenství.

Do skupiny mladistvých spadají nezletilí do 18 let věku. Na této skupině osob se celková ekonomická situace a hospodářský vývoj projevují v omezené míře. Největším problémem mladistvých s uplatněním na trhu práce je zejména jejich nedostatečné, často pouze základní či nižší vzdělání. Tito lidé nemají žádnou odbornost a ve většině případů nezískali ani žádné praktické dovednosti, čímž se stávají pro zaměstnavatele nezajímavými. Podle zákona nemohou pracovat přesčasy nebo na nočních směnách. Jsou pro ně zakázány veškeré práce, které by mohly být

škodlivé pro jejich zdraví. V nabídce volných pracovních míst na trhu práce je však většina míst na hlavní pracovní poměr a na dvou či třísměnný provoz.

Mladiství jsou především motivováni k návratu do vzdělávacího systému či zapojení do projektů ESF, které umožňují individuální práci s účastníky. Ke konci roku 2020 bylo v Ústeckém kraji evidováno 603 mladistvých, což znamená meziroční nárůst o 39 osob. Mladiství tak tvoří 2,0 % všech uchazečů o zaměstnání. Přes tento poměrně nízký podíl zůstávají jednou z nejohroženějších skupin na trhu práce.

Dohromady tvoří absolventi a mladiství 4,9 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo k nárůstu o 379 osob a k 31. 12. 2020 bylo v Ústeckém kraji evidováno 1 511 absolventů a mladistvých. Právě pro tuto skupinu osob je určen regionální individuální projekt „Záruky pro mladé v Ústeckém kraji“ určený k podpoře mladých lidí ve věku 15 až 29 let řešících nepříznivou situaci na trhu práce.

Osoby ve věku nad 50 let

Uchazeči ve věku nad 50 let a především pak ve věku nad 55 let, kteří jsou nejvíce zastoupenou věkovou skupinou v Ústeckém kraji, patří mezi ohrožené skupiny osob na trhu práce. Vzhledem k blížícímu se starobnímu důchodu se dá předpokládat klesající schopnost učit se novým věcem, nižší přizpůsobivost, nedostatečná znalost moderních technologií i zhoršující se zdravotní stav, který koreluje s věkem a délkou evidence. Osoby z těchto věkových skupin ale mohou nabídnout pracovní zkušenosti a návyky navzdory skutečnosti, že pro některé zaměstnavatele to mohou být pracovní návyky „negativně zaběhlé“. Podceňují se zejména jejich bohaté životní i profesní zkušenosti.

K 31. 12. 2020 bylo v Ústeckém kraji evidováno 9 925 uchazečů ve věku nad 50 let, což meziročně znamená nárůst o 2 086 osob. Z uvedeného počtu bylo 51,8 % žen a podíl osob nad 50 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 32,5 %, což znamená meziroční pokles o 2,1 %.

Osoby pečující o děti do 15 let věku, matky samoživitelky

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto převážně žen často brání omezený počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb či v rámci rodin. Rodiče nezdarma dávají přednost dlouhodobé nezaměstnanosti a péči o děti i za cenu snížení rodinného rozpočtu. Rodiče vracející se do zaměstnání z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. Nedostižným se často stává i nábor do velkých firem převážně na průmyslových zónách, které realizují výrobu či montáž ve dvou až třísměnném provozu. Zároveň však v dnešní době platí, že kreativní zaměstnavatelé si umí se vzniklou situací poradit, např. formou zřízení „školky“ pro děti vlastních zaměstnanců.

Osoby pečující o děti ve věku do 15 let aktuálně nepatří mezi nejrizikovější skupiny na trhu práce. Výjimku tvoří osoby pečující o děti předškolního věku a matky samoživitelky, které jsou limitovány péčí o jejich malé děti a nemohou nastoupit na vícesměnný provoz nebo na směny, u nichž časové rozpětí výrazněji přesahuje do časných ranních či pozdních večerních hodin.

K 31. 12. 2020 bylo v evidenci ÚP ČR v Ústeckém kraji vedeno 5 626 osob pečujících o děti do 15 let věku, což znamená meziroční nárůst o 699 osob. Z uvedeného počtu bylo 88,5 % žen a podíl na celkovém počtu tvořil ke konci roku 18,4 %. V posledních letech je Úřadem práce ČR realizován regionální individuální projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ zacílený mj. právě na podporu osob vracejících se na pracovní trh po skončení rodičovské dovolené, který je ze strany zaměstnavatelů i uchazečů o zaměstnání často vyhledáván vzhledem k nabídce zkrácených pracovních úvazků.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením, po návratu z výkonu trestu odnětí svobody, bez domova, závislé na návykových látkách, ohrožené exekucí

Mezi osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením, typicky patří občané po návratu výkonu trestu odnětí svobody, osoby bez domova, závislé na návykových látkách, v insolventi nebo s nařízenou exekucí. Uchazeči ze sociálně vyloučené prostředí jsou často úzce fixováni na rodinné vazby, kde většina členů domácnosti nepracuje, nebo je dokonce postižena exekucemi. Takovýmto uchazečům je třeba věnovat zvýšenou péči ze strany ÚP ČR i v případech, že nespádají do žádné z výše uvedených kategorií.

Mezi problémové mikroregiony Ústeckého kraje jsou zahrnuty oblasti objektivně znevýhodněné proti okolním lokalitám. V každém větším městě Ústeckého kraje se nalézají nějaká znevýhodněná lokalita vyznačující se shlukem několika domů, ulic či periferním územím města. Jsou zde i obce a lokality, které doplácí na jednostranné zaměření průmyslové výroby v minulosti nebo značnou dojezdovou vzdálenost od sídelních měst a s tím spojenou horší dopravní obslužnost. Charakteristické pro tyto mikroregiony je nižší počet ekonomicky aktivních obyvatel, méně pracovních příležitostí či nízká vzdělanostní úroveň obyvatel. Podíl nezaměstnaných může v některých takto definovaných lokalitách dosahovat i dvouciferných hodnot. Mnoho zde žijících obyvatel je závislých na nepojistných sociálních dávkách, a pokud pracují, tak vykonávají zpravidla krátkodobé sezónní práce či si přivydělávají sběrem železa a barevných kovů. Vyskytují se zde krádeže, alkoholismus, narkomanie, lichva, gamblerství i vysoká migrace obyvatel a práce na „černo“.

Mezi města či obce s podílem nezaměstnaných převyšujících 10 % patřily v rámci Ústeckého kraje k 31. 12. 2020 Rokle (17,9 %, okres Chomutov), Obrnice (14,2 %, okres Ústí nad Labem).

okres Most), Pětipsy (11,6 %, okres Chomutov), Podbořanský Rohozec (10,5 %, okres Louny), Přestavky (10,3 %, okres Litoměřice), Trmice (10,2 % Ústí n. L.). Dalších 87 měst či obcí má podíl nezaměstnaných vyšší než 5,5 %, což je průměr za celý kraj. Mezi problémové (mikro)regiony byly na základě podkladů z území zařazeny následující lokality:

Jirkov a okolí

Nejvíce postiženou oblastí v rámci okresu Chomutov je nadále Jirkovsko, které je také jedinou lokalitou bez strategické průmyslové zóny, čemuž odpovídá i nejmenší počet hlášených volných pracovních míst. Zároveň je mikroregion dlouhodobě poznamenán nejvyšším úbytkem pracovních míst v těžebním a zpracovatelském průmyslu.

Litvínov a okolí

Tento mikroregion tvoří hlavně druhé největší město okresu Litvínov, dvě menší okolní města Meziboří a Lom u Mostu a následně ostatní obce. V tomto mikroregionu je soustředěno několik významných zaměstnavatelů celookresního významu vč. ORLEN Unipetrol RPA, s.r.o. (bývalý UNIPETROL RPA, s.r.o.). Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v tomto chemickém průmyslu. I přes přítomnost významných zaměstnavatelů je mnoho obcí zasaženo vysokou nezaměstnaností. Situaci v tomto regionu komplikuje ne právě nejlepší situace v dopravní obslužnosti.

Most a okolí

V tomto mikroregionu jsou obce, které tvoří předměstí města Mostu a jsou s ním velice úzce provázány. Charakteristický pro tento region je menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Obec Obrnice dlouhodobě vykazuje jeden z nejvyšších podílů nezaměstnaných. Jednou z hlavních příčin vysoké nezaměstnanosti v regionu je vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání (Obrnice = 78,4 % se základním vzděláním či bez vzdělání, Most = 54,5 %). Limitující je i minimální nabídka zaměstnání v obci a jejím okolí. Lidé žijící v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z regionu uplatnění u zaměstnavatelů, kteří podnikají v průmyslové zóně Joseph.

Vejprty a okolí

Dalším mikroregionem, který doplácí na komplikovanou dopravní dostupnost zejména v zimních měsících je Vejprtsko a další horské obce okresu, kde vyjma domovů sociálních služeb a podporovaných pracovních míst lze vysledovat největší

úbytek zaměstnavatelských subjektů, popř. mizivé nabídky míst v těchto lokalitách. Místní pracovní síla, která neztratila pracovní návyky, dojíždí pracovat do nedalekého příhraničí.

4. Cizinci na trhu práce

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31. 12. 2019	31. 12. 2020
povolení k zaměstnání	2 535	2 496
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	4 568	5 171
informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	9 252	10 158
modré karty	5	3
zaměstnanecké karty	3 693	4 582
celkem	20 053	22 410

Po vstupu ČR do EU dne 1. 5. 2004 se zahraniční občané rozdělili do dvou základních kategorií, a to na občany EU a EHP, kteří mají volný přístup na český trh práce bez nutnosti povolení k zaměstnání, a ostatní cizince, tj. občany „třetích zemí“, kteří i nadále musí žádat o udělení povolení, pokud nesplňují některou ze zákonem stanovených výjimek. Změnou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále i ZoZ), došlo od roku 2014 ke změně vyřizování žádostí k povolení pobytu a práci pro státní příslušníky třetích zemí, kdy agendu částečně převzalo Ministerstvo vnitra ČR.

K 31. 12. 2020 pracovalo v Ústeckém kraji 22 410 občanů EU/EHP + Švýcarska a cizinců. Z meziročního srovnání údajů zaměstnávání cizích státních příslušníků vyplývá, že došlo k celkovému nárůstu o 2 357 osob napříč všemi kategoriemi osob. Centrum zaměstnanosti cizinců v Ústeckém kraji je v okrese Chomutov (6 534), následují okresy Teplice (3 378), Litoměřice (3 230), Louny (3 032), Most (2 823), Ústí n. L. (2 194) a nejnižší zaměstnanost cizinců je tradičně v okrese Děčín (1 219). Je nutné podotknout, že se jedná o stavové údaje k 31. 12. 2020, tudíž v uvedených hodnotách nejsou zaznamenána např. krátkodobá povolení či informační karty, jejichž platnost začala i skončila v průběhu roku. Celkem bylo v roce 2020 vydáno či zaevidováno 26 183 rozhodnutí a karet, což bylo meziročně o 2 704 méně. Hlavní příčinou je zejména současná pandemická situace, která v průběhu roku 2020 několikrát uzavřela hranice ČR a zmařila tím snahu zaměstnavatelů o získání pracovní síly ze zahraničí. Bez příchodu pandemické krize by pravděpodobně došlo k nárůstu počtu zahraničních pracovníků působících na území Ústeckého kraje.

Zaměstnaní cizinci	období	
	rok 2019	rok 2020
vydaná rozhodnutí na povolení k zaměstnání	13 858	12 517
zaevidované informace o zam. - cizinci z tzv. „třetích zemí“	2 650	1 997
zaevidované informace o zam. - občané EU, EHP a Švýcarska	9 483	7 909
zaevidované modré karty	2	2
zaevidované zaměstnanecké karty	2 894	3 758
celkem	28 887	26 183

Z celkového počtu cizinců pracovalo k 31. 12. 2020 v Ústeckém kraji na základě povolení k zaměstnání 2 496, což znamená meziroční pokles o 39 osob. V průběhu roku 2020 bylo vydáno 12 517 rozhodnutí, což je meziročně o 1 341 méně. Většina uzavíraných pracovních povolení mají charakter tzv. krátkodobému zaměstnání, kdy je pracovní poměr uzavřen na dobu kratší 90 dnů. Tyto změny umožnila od roku 2017 novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a úpravy agenturního zaměstnávání cizinců, které cizinci dovolili odpracovat 3 měsíce v ČR, na 3 měsíce se vrátit domů a na další 3 měsíce opět přijet pracovat na krátkodobé povolení do tuzemska. V praxi to znamená, že se u jednoho pracovního stroje v průmyslovém podniku vystřídají 2 dělníci, přičemž se musí vydat 4 krátkodobá povolení k zaměstnání. Typickými profesemi využívajícími krátkodobého zaměstnání jsou seřizovači a obsluha obráběcích strojů, pomocní dělníci ve výrobě, montážní dělníci, operátoři výroby, svářeči, provozní zámečníci, řidiči MKD či montéři. Občané cizích států získávají pracovní povolení na území kraje především při pokrytí profesní poptávky firem, kterou není možné z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání uspokojit. Rozhodnutí o povolení k zaměstnání cizích státních příslušníků vydaná ÚP ČR mají časově omezenou platnost a v roce 2020 se vydávala či prodlužovala maximálně na dobu 2 let. Nejvíce cizinců pracujících ve sledovaném období v Ústeckém kraji na základě povolení k zaměstnání pocházelo z Ukrajiny, Ruska, Běloruska a Kazachstánu. Nejvíce rozhodnutí na povolení k zaměstnání bylo v průběhu roku 2020 vydáno v okrese Chomutov (8 613), následují okresy Louny a Teplice (1 490), Děčín (303), Litoměřice (249), Most (220) a nejnižší počet byl vydán v okrese Ústí n. L. (152).

Dále bylo ke konci sledovaného roku zaevidováno 10 158 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska, což činí meziroční nárůst o 906 osob. V průběhu roku 2020 bylo v Ústeckém kraji zaevidováno 7 909 těchto informačních karet, což značí meziroční pokles o 1 574 karet. Občané EU/EHP a Švýcarska mají povolen volný vstup na místní pracovní trh a cílem je pouze zmapovat jejich počet. Nejvyšší počet zaevidovaných informačních karet byl v průběhu roku 2020 zaznamenán v okrese Louny (2 371), následují okresy Chomutov, (1 281), Litoměřice (1 119), Most (1 053), Teplice (933), Ústí n. L. (838) a nejméně karet bylo evidováno v okrese Děčín (314).

Nejpočetnější skupinu dlouhodobě tvoří Slováci, Rumuni, Maďaři, Bulhaři a Poláci. Nejčastěji pracují převážně jako pomocní a nekvalifikovaní dělníci v zemědělství (sezónní pracovníci), výrobě (montážní či manipulační dělníci, obsluha strojů, mechanici a opraváři strojů apod.) či stavebnictví (stavební dělníci, zedníci, tesaři, potrubáři aj.).

Informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2020 v kraji 5 171, což značí meziroční nárůst o 603 osob. V průběhu roku bylo takto zaevidováno 1 997 informačních karet, což je meziročně o 653 karet méně. Nejvyšší počet informačních karet pro cizince z tzv. „třetích zemí“ byl evidován v okrese Teplice (387), následují okresy Chomutov (356), Ústí n. L. (341), Louny (274), Litoměřice (271), Most (195) a nejnižší počet byl evidován v okrese Děčín (173). V roce 2020 takto pracovalo v Ústeckém kraji nejvíce občanů Ukrajiny, Ruska, Vietnamu a Mongolska, a to především ve výrobě, stavebnictví nebo zemědělství.

Ke konci roku 2020 bylo v Ústeckém kraji vydáno 4 582 zaměstnaneckých karet slučujících povolení k zaměstnání a povolení k pobytu v jeden doklad, který vydává Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím Odboru migrační a azylové politiky. Meziročně tak došlo k nárůstu o 889 karet. V průběhu sledovaného roku zaevidováno celkem 3 758 zaměstnaneckých karet, což je meziročně o 864 karet více. Nejvyšší počet cizinců pracujících na základě zaměstnanecké karty byl evidován v okrese Chomutov (1 300), následují okresy Teplice (670), Litoměřice (582), Louny (477), Most (358), Ústí n. L. (283) a nejméně karet bylo evidováno v okrese Děčín (88). Nejčastěji se jednalo o občany Ukrajiny, Ruska, Běloruska, Mongolska, Nepálu, Filipín, Srbska nebo Thajska působící v průmyslu, strojírenství či zdravotnictví.

Ke konci roku 2020 byly v Ústeckém kraji zaevidovány 3 modré karty, což značí meziroční pokles o 2 vydané karty. V průběhu roku byly vydány 2 modré karty, tj. stejný počet jako v roce předcházejícím.

Cizinci zde dlouhodobě vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, nejčastěji z důvodů fyzické či časové náročnosti nebo pro nedostatečné finanční ohodnocení. Cizinci pracují především v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou, tj. v průmyslu, stavebnictví, zemědělství či zdravotnictví. Ze strany zaměstnavatelů padají nejčastěji argumenty o vyšší produktivitě práce, lepší pracovní morálce, ochotě práce přesčas, minimální absenci a neposlední řadě vyšší mzdy, kdy se manuálně zruční zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k vyšší nabízených nepojistných sociálních dávek „ekonomické“. U vysoce kvalifikovaných profesí potom nedostatek zájemců splňujících nezbytné kvalifikační předpoklady, dosaženou praxi nebo požadované znalosti či dovednosti.

5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2021

Situace na trhu práce bude v roce 2021 ovlivňována zejména probíhající pandemií Covid-19 a s ní souvisejícími opatřeními v ČR i v okolních státech, zejména v SRN. Vlivem pandemie došlo již v roce 2020 ke zhoršení ekonomických ukazatelů a tempo růstu ekonomiky se postupně zpomaluje. Dá se předpokládat, že tento trend bude pokračovat i v roce 2021. Tato situace se projevuje i na přístupu zaměstnavatelů, kteří jsou ve svých prognózách opatrnější, a lze očekávat, že poptávka po pracovní síle, zejména v segmentu služeb bude postupně dále klesat. Objevují se také první případy zániku většího počtu pracovních míst.

Tato situace se zákonitě projevuje i na ÚP ČR, kde dochází k postupnému nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání. Nadále bude probíhat pomoc zaměstnavatelům postiženým pandemickou krizí zejména prostřednictvím cíleného programu Antivirus a následně Kurzarbeitu. Přes uvedená opatření lze očekávat další postupný nárůst evidovaných uchazečů o zaměstnání.

Samozřejmě se bude ÚP ČR snažit, v rámci svých zákonných možností, připravovat pro zaměstnavatele nejlepší nabídku kvalitních zaměstnanců, a to i s využitím projektů spolufinancovaných EU. Bohužel, veškerá snaha v některých případech naráží a bude narážet na velmi obtížné umístění některých uchazečů na trh práce, a to zejména kvůli kumulaci handicapů. Některé handicapy lze odstranit (vzdělání, praxe, dovednosti), některé nikoliv (zdravotní stav, sociální situace). Situaci navíc často komplikuje zadluženost klientů a hrozba exekuce v případě, že by měli příjem. Nicméně pracovníci ÚP ČR budou dělat vše pro to, aby zaměstnavatele uspokojili v maximální možné míře.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání budou i nadále nejpostiženější skupinou lidé s kumulací handicapů (většinou nízké vzdělání + špatný zdravotní stav), kteří velice obtížně shánějí uplatnění na trhu práce. Stále problematickou bude i skupina dlouhodobě evidovaných uchazečů. Jejich situaci se ÚP ČR bude snažit řešit v rámci nástrojů APZ. Pro řešení situace zdravotně postižených uchazečů budou účelně využívány možnosti pracovní rehabilitace. V rámci APZ budou určité i nadále patřit mezi nejžádanější nástroje VPP. APZ bude pro rok 2021 realizována zejména v rámci projektů spolufinancovaných z EU. Tyto prostředky umožní efektivní podporu uchazečů, kteří jsou bez pomoci státu velmi obtížně zaměstnatelní.

6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2020

6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2020

Realizace APZ v roce 2020 probíhala v omezeném režimu, který ovlivnily 2 základní faktory. Jedním bylo množství alokovaných zdrojů určených na financování APZ a druhým výskyt koronaviru Covid-19, který výrazně utlumil činnost v rámci jednotlivých ekonomických odvětví. Omezení se tak týkalo i pracovního trhu, což v důsledku vedlo k nižší aktivitě zaměstnavatelů a klesající podpoře v rámci jednotlivých nástrojů APZ. Podpora probíhala standardním způsobem za využití klasických nástrojů APZ a projektů EU. Bylo využito především finančních prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačních programů a prostředků ze státního rozpočtu ČR. Realizace APZ byla zaměřena na cílové skupiny osob, které jsou nejvíce ohroženy na trhu práce. Jednalo se zejména o:

- uchazeče o zaměstnání vedené v evidenci nepřetržitě déle než 12 měsíců zejména pak déle než 24 měsíců,
- uchazeče o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, nízkému stupni vzdělání, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let a výše) či péči o dítě nebo osobu blízkou věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče,
- uchazeče o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce (za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti nebo evidence bezprostředně navazující na ukončení výkonu trestu odnětí svobody,
- uchazeče o zaměstnání, kteří jsou osobami v hmotné nouzi, zejména pak osoby, které vykonávají nebo v nedávné době vykonávaly veřejnou službu podle ustanovení § 18a zákona č. 111/2016 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,
- uchazeče o zaměstnání, kteří budou vykonávat činnost Asistenta prevence kriminality, předáka (koordinátora) VPP či veřejné služby.

Přehled APZ od počátku roku do 31. 12. 2020

Nástroj APZ	počet vytvořených míst	počet umístěných uchazečů / podpořených osob	z toho OZP
Pracovní místa podpořená v rámci APZ			
Veřejně prospěšné práce (VPP)	661	729	93
Veřejně prospěšné práce (VPP) - ESF	506	530	93
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) zřízená	0	0	0
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) vyhrazená	25	21	4
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) - ESF (NIP)	221	211	67
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) - ESF (RIP - Flexibilně do práce, Společně to dokážeme)	438	372	23
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) - ESF (RIP - Záruky pro mladé v Ústeckém kraji)	185	171	6
SÚPM - samostatně výdělečná činnost (SVČ)	25	25	1
SÚPM - samostatně výdělečná činnost (SVČ) - ESF	0	0	0
Zřízená pracovní místa pro OZP (bez SVČ)	12	40	40
Zřízená pracovní místa pro OZP - SVČ	0	0	0
Příspěvek na provoz CHPM, CHPM-SVČ	14	14	14
Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	0	0	0
Překlenovací příspěvek	0	0	0
Příspěvek na zapracování	0	0	0
Příspěvek na zapracování - ESF	0	0	0
Poradenství (RIP)	0	0	0
Sdílené zprostředkování	0	0	0
Práce na zkoušku	0	0	0
Práce na zkoušku - ESF	153	133	29
Příspěvek na dojížďku	69	69	22
Vytvořená pracovní místa (NIP)	92	80	3
Rekvalifikace uchazečů/zájemců o zaměstnání			
Rekvalifikace	0	0	0
Rekvalifikace - ESF (NIP, RIP, GP)	0	0	0
Zvolená rekvalifikace	2	2	0
Zvolená rekvalifikace - ESF (NIP, RIP)	329	329	41
Celkem APZ	2 732	2 726	436

Z pohledu počtu podpořených a umístěných uchazečů o zaměstnání na trh práce, ale i z pohledu výše vynaložených finančních prostředků na realizaci APZ, došlo v roce 2020 opakovaně k úsporám ve srovnání s lety předcházejícími. V průběhu

roku 2020 bylo v rámci nástrojů APZ podpořeno 2 726 uchazečů o zaměstnání, což znamená meziroční pokles o 741 osob (rok 2019 = 3 467 UoZ). Celkové výdaje na APZ za Ústecký kraj činily ve sledovaném roce 209,2 mil. Kč, což je meziročně o 182,9 mil. Kč méně (rok 2019 = 392,1 mil. Kč). Samostatnou kapitolou jsou vynaložené finanční prostředky v rámci cíleného programu Antivirus, kdy bylo v roce 2020 vyplaceno více než 1,2 mld. Kč.

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (dále i VPP), které využívají především města, obce a jimi zřizované subjekty, jsou zaměřeny na podporu zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání z důvodu jejich problémů s pracovním uplatněním. Tyto problémy jsou většinou kumulovány do několika oblastí, zejména žádná/nízká úroveň kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, zdravotní omezení, dopravní obslužnost apod. Nástroj umožňuje obnovení a získání pracovních návyků, praxe, avšak může také do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů a napomáhat prostřednictvím pracovního uplatnění společenské integraci sociálně nepřizpůsobivým osobám. VPP se realizují formou příspěvku na mzdové náklady zaměstnavatele (včetně odvodů) při vytváření časově omezených pracovních příležitostí, spočívajících zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu, údržbě veřejných budov, komunikací, lesů a zimní údržbě.

VPP jsou tradičním a dlouholetým nástrojem APZ, při jehož realizování jsou sledovány objektivní faktory, mezi něž patří především katastr obce (velikou rozlohou obce, a to včetně přidružených obcí, lesních ploch apod.), počet ekonomicky aktivních obyvatel, počet uchazečů o zaměstnání z dané obce aktuálně vedených v evidenci ÚP ČR a především aktuální finanční situace (rozpočet APZ), která se může meziročně významně lišit. Dalšími faktory, které mohou sehrát při rozhodování roli, jsou rozdíly mezi horskou, průmyslovou a zemědělskou oblastí okresu, vzdálenost od okresního města či spádového města mikroregionu (dopravní obslužnost), ale také nenadálé situace, které mohou přechodně ovlivnit zvýšenou potřebu veřejně prospěšných pracovníků (např. povodně, sněhová kalamita).

V roce 2020 došlo k dalšímu snížení čerpání na VPP. Ke snížení dochází především v důsledku přidělení nižšího rozpočtu na jednotlivé nástroje APZ. Navzdory klesajícímu rozpočtu jsou VPP stále nejvyužívanějším nástrojem APZ. Pro rok 2020 byly výše měsíčního příspěvku v Ústeckém kraji stanovena na 15 000,- (16 000,- koordinátor VPP a 16 500,- asistent prevence kriminality), tudíž ve stejné výši jako v roce předchozím. Celkem bylo v Ústeckém kraji od počátku roku zařazeno na VPP 1 259 uchazečů o zaměstnání (rok 2019 = 1 856 UoZ) a vynaloženo bylo téměř 158,3 mil. Kč (rok 2019 = 216,7 mil. Kč).

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

Vyhrazená společensky účelná pracovní místa (dále i SÚPM) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, osoby starší 50 let, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce, osoby po návratu z výkonu trestu odnětí svobody apod.), kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Hlavním cílem tohoto nástroje je zamezit dlouhodobé nezaměstnanosti, a tím i případnému sociálnímu vyloučení, závislosti na sociálních dávkách a snížení životní úrovně. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatele (včetně odvodů) při vyhrazení specifického pracovního místa pro daného uchazeče o zaměstnání. SÚPM byly podporovány výhradně rizikové skupiny osob, zejména pak osoby dlouhodobě nezaměstnané, tj. s délkou evidence delší než 12 měsíců. Tento nástroj APZ je poměrně úspěšný, protože uchazeči, kteří na SÚPM nastoupili, zůstávali v pracovním poměru u zaměstnavatele velmi často i po uplynutí doby, po níž byl poskytován příspěvek na jejich mzdové náklady.

V roce 2020 byly dohody na SÚPM vyhrazená uzavírány především na 6 měsíců, pouze ve výjimečných případech (zejména u uchazečů s kumulací znevýhodnění) na 12 měsíců. Maximální výši příspěvků v závislosti na charakteristice podpořeného uchazeče (délka evidence, věk, osoba se ZP, absolvent) se v roce 2020 pohybovala mezi 13 000,- až 24 000,-. Celkem bylo v roce 2020 podpořeno 775 uchazečů o zaměstnání (rok 2019 = 711 UoZ), z toho pouze 21 uchazečů (rok 2019 = 117 UoZ) v rámci národní APZ. Výdaje na uvedený nástroj činily v roce 2020 přes 23,2 mil. Kč (rok 2019 = 11,2 mil. Kč).

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Jedná se o příspěvek na nově zřizovaná pracovní místa. Při stanovení výše finančních prostředků byly určující plánované náklady na zřízení nových pracovních míst. Max. výše příspěvku je stanovena na 80 tis. Kč při udržitelnosti pracovního místa po dobu 24 měsíců. O tento příspěvek projevují zaměstnavatelé opakovaně pouze minimální zájem a v roce 2020 nebylo zřízeno žádné SÚPM. Dlouhodobě je využívanějším nástrojem příspěvek na částečnou úhradu mzdových nákladů na SÚPM vyhrazené.

Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti

Zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti pomáhá klientům, kterým se dlouhodobě nedaří nalézt vhodné zaměstnání. Prostřednictvím tohoto nástroje mají možnost seberealizace v podnikání

s podporou ÚP ČR, kterým jim na zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti poskytne příspěvek do max. výše 80 tis. Kč. Klient se v dohodě zavazuje k výkonu podpořené SVČ po dobu 12 měsíců, přičemž většina klientů jich v podnikání pokračuje i nad rámec tohoto závazku. V roce 2020 byl příspěvek poskytnut na nejrozličnější předměty podnikání. Nejčastěji podporovanými obory činností prostřednictvím SÚPM-SVČ byly ke konci sledovaného roku stavebnictví (zejména truhlářství a podlahářství, zednictví, přípravné a dokončovací stavební práce, tesařství a pokrývačství), fotografické služby a reklamní činnost, osobní služby (manikúra, pedikúra, tetování, kadeřnictví, kosmetika), klempířství a oprava karosérií nebo poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost.

V roce 2020 bylo podpořeno celkem 25 začínajících OSVČ (rok 2019 = 41 OSVČ) a vyplacené příspěvky dosáhly celkové výše 1,2 mil. Kč (rok 2019 = 1,8 mil. Kč).

Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Chráněná pracovní místa (dále i CHPM) mají dlouhodobě setrvalé zastoupení v rámci APZ. Je to dáno jejich specifickým charakterem, který se zaměřuje na podporu zdravotně handicapovaných osob. Faktory, které brání zařadit do pracovního procesu větší počet nezaměstnaných, jsou na jedné straně omezená poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle se zdravotním handicapem a nízká mzdová úroveň těchto míst, na straně druhé nevhodná nabídka disponibilní pracovní síly, jež by odpovídala požadavkům zaměstnavatelů (tzv. negativní pracovní rekomandace).

Na základě ustanovení § 75 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále i ZoZ) je poskytován příspěvek na zřízení pracovního místa pro osobu se ZP, který je možné poskytovat zaměstnavatelům na chráněném i volném trhu práce. V roce 2020 bylo možno poskytnout příspěvek až do výše 100 000,- na 1 CHPM. Celkem bylo během roku podpořeno 40 osob se ZP.

Dle § 76 ZoZ je poskytován příspěvek na úhradu provozních nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se ZP. Max. výše příspěvku byla pro rok 2020 stanovena na 48 000,-, přičemž celkem bylo podpořeno 14 osob se ZP.

Od začátku roku 2020 bylo v rámci nástrojů APZ určených na podporu zaměstnávání osob se ZP (bez § 78a ZoZ) podpořeno 54 osob se ZP (rok 2019 = 100 osob) a vyplacená částka přesáhla 1,1 mil Kč (rok 2019 = 1,7 mil Kč).

Od roku 2018 vstoupily v platnost legislativní změny v systému podpory zaměstnávání osob se ZP. Novela ZoZ zavedla pojem „chráněný trh práce“, který zahrnuje zaměstnavatele zaměstnávající více než 50 % osob se ZP z celkového počtu svých zaměstnanců. S těmito zaměstnavateli ÚP ČR uzavírá dohodu o uznání za zaměstnavatele na chráněném trhu práce dle ustanovení § 78 ZoZ, která je podmínkou pro poskytnutí příspěvku dle § 78a ZoZ.

Příspěvkem na podporu zaměstnávání osob se ZP na chráněném trhu práce dle § 78a ZoZ jsou nahrazovány skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy ve výši 75 % nákladů u zaměstnanců v pracovním poměru, kteří jsou osobami se ZP, vč. pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu zaměstnance, nejvýše však 12 800,- (od III. Q. 2020 navýšeno na 13 600,-) u osob se ZP a 5 000,- u osob zdravotně znevýhodněných.

Regionální mobilita - příspěvek na dojížděku

Cílem nástroje je podpořit uchazeče o zaměstnání, kteří se v rámci svého uplatnění na trhu práce rozhodnou dojíždět za prací. Nástroj se zaměřuje na uchazeče o zaměstnání evidované na úřadu práce déle než 5 měsíců, uchazeče nebo zájemce o zaměstnání, jejichž aktuální pracovní poměr skončil v důsledku hromadného propouštění a na uchazeče, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání.

Příspěvek byl ve sledovaném období zpravidla poskytován na dobu 3 až 6 měsíců, přičemž výše příspěvku je taxativně stanovena v rozmezí 1 000,- až 3 500,- s ohledem na dojezdovou vzdálenost. V Ústeckém kraji se během roku 2020 nejčastěji jednalo o podporu operátorů výroby či výrobních dělníků, administrativních pracovníků, sociálních pracovníků, pedagogů a řidičů, přičemž podporovaných osob se dlouhodobě příliš nemění. Celkem bylo podpořeno 69 uchazečů o zaměstnání (rok 2019 = 119 UoZ). Mezi nejčastější důvody pro zamítnutí žádosti o příspěvek na dojížděku patřilo nedoložení bankovního účtu, nedoplatku vůči FÚ či VZP, více adres pobytu nebo podání žádosti po termínu.

Cílený program Antivirus

Nově realizovaným nástrojem APZ se v roce 2020 stal cílený program Antivirus určený na refundaci mzdových nákladů zaměstnanců u zaměstnavatelů postižených dopady koronaviru. Pravidla, za jakých zaměstnavatel dosáhne na uvedenou podporu, jsou taxativně určena. Realizace nástroje započala na jaře 2020, přičemž aktuálně je prodloužen do dubna 2021. O případném dalším prodloužení programu může rozhodnout vláda ČR. Důležitou roli v případném prodloužení sehráje případná aktivizace kurzarbeitu, který by měl cílený program Antivirus v blízké době nahradit.

Příspěvek v rámci cíleného programu je vyplácen měsíčně na základě předloženého vyúčtování zaměstnavatelem. Od spuštění programu v dubnu 2020 dosud přijal ÚP ČR v Ústeckém celkem 3 407 žádostí o poskytnutí příspěvku na náhradu mzdy, uzavřel 3 380 dohod, tedy 99,2 % z přijatých žádostí, vyplatil 1,3 mld. Kč a podpořil 157 477 osob. O podporu nejčastěji žádají zaměstnavatelé působící v oblasti pohostinství, obchodu a služeb, přičemž se většinou jedná o zaměstnavatele s počtem do 50 zaměstnanců.

6.2 Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikace

V roce 2020 realizovala Krajská pobočka ÚP ČR v Ústí n. L. rekvalifikace v rámci národních individuálních projektů „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“ a „Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání“, regionálních individuálních projektů, např. „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“, „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“, atd. a rovněž formou specializovaného rekvalifikačního kurzu v rámci pracovní rehabilitace.

Struktura účastníků všech rekvalifikací (tj. zabezpečovaných i zvolených)

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2020	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	365	331	325	312	20
z toho ženy	104	92	97	93	1
NIP	297	278	268	255	20
RIP	65	51	55	55	0
GP	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	330	302	293	280	20
zájemci o zam.	35	29	32	32	0
osoby se ZP	46	41	40	38	0

V roce 2020 bylo v rekvalifikaci celkem 365 uchazečů o zaměstnání, zájemců o zaměstnání a osob v evidenci osob se ZP. Jedná se o meziroční pokles o 355 osob, který je způsoben zejména nepříznivou epidemickou situací a s ní spojenými mimořádnými opatřeními spočívajícími v zákazu a omezení vzdělávacích akcí. Celkový objem finančních prostředků vynaložených na rekvalifikace činil 3,8 mil. Kč.

Struktura účastníků zabezpečovaných rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2020	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	1	0	1	1	0
z toho ženy	1	0	1	1	0
NIP	0	0	0	0	0
RIP	0	0	0	0	0
GP	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	1	0	1	1	0
zájemci o zam.	0	0	0	0	0
osoby se ZP	1	0	1	1	0

Důvodem poklesu počtu osob v rekvalifikacích je nerealizace zabezpečovaných rekvalifikací Krajskou pobočkou Úřadu práce ČR v Ústí n. L. Veřejná zakázka, na jejímž základě zabezpečované rekvalifikace probíhaly, byla ukončena k 31. 8. 2019, kdy končila platnost rámcových smluv uzavřených s vybranými dodavateli. Byla zahájena příprava dalších veřejných zakázek na dodavatele rekvalifikací pro následující období. I zde však situaci zkomplikovala nepříznivá epidemická situace. V roce 2020 tak proběhla pouze jediná zabezpečovaná rekvalifikace, jednalo se o specializovaný rekvalifikační kurz „Nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví“ v rámci pracovní rehabilitace. Kurz byl zahájen v roce 2019, přičemž v roce 2020 byl účastníci úspěšně ukončen.

Struktura účastníků zvolených rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2020	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	364	331	325	312	20
z toho ženy	103	92	97	93	1
NIP	297	278	268	255	20
RIP	65	51	55	55	0
GP	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	329	302	293	280	20
zájemci o zam.	35	29	32	32	0
osoby se ZP	45	41	40	38	0

V roce 2020 probíhaly převážně zvolené rekvalifikace dle § 109a ZoZ. Ve zvolených rekvalifikacích bylo 364 účastníků, meziročně tak jejich počet poklesl o 203 osob. Největší zájem měli uchazeči a zájemci o zaměstnání o rekvalifikace na pracovní činnosti: řídičské oprávnění na skupinu C a profesní průkaz, rozšíření řídičského oprávnění na skupinu D a profesní průkaz, svařování kovů (evropské i státní normy) a jiné odborné průkazy. Hlavním kritériem při schvalování zájmů o zvolenou rekvalifikaci byla návaznost na umístění na trhu práce, tj. nástup do zaměstnání nebo zahájení SVČ po absolvování rekvalifikace.

Osob v rekvalifikacích směřujících ke zkoušce z profesní kvalifikace bylo v roce 2020 celkem 72, což je nárůst oproti roku 2019 o 21 osob. Důvodem je zvyšující se nabídka těchto rekvalifikací ze strany rekvalifikačních zařízení způsobená změnami v udělování akreditací MŠMT. Rekvalifikace bez zkoušek z profesní kvalifikace jsou pro některé pracovní činnosti postupně nahrazovány nově akreditovanými rekvalifikacemi směřujícími k tomuto typu ověření získaných znalostí a dovedností. Mezi nejčastěji žádané patřily rekvalifikace „Strážný (PK 68-008-E)“, „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (PK 69-017-M)“ a rekvalifikace v oblasti

osobních služeb, např. „Kosmetička (PK 69-030-M)“, „Manikérka a nehtová designérka (PK 69-024-H)“ nebo „Pedikérka a nehtová designérka (PK 69-025-H)“.

Struktura účastníků profesních rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací	celkem v RK	zahájení v roce 2020	ukončené		pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
celkem	72	59	65	65	1
z toho ženy	38	26	31	31	1
NIP	66	59	65	65	1
RIP	6	0	0	0	0
GP	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	70	57	63	63	1
zájemci o zam.	2	2	2	2	0
osoby se ZP	21	18	19	19	0

Zaměstnanecké rekvalifikace

Zaměstnanecké rekvalifikace	počet dohod	počet zaměstnanců v rekvalifikaci
Celkem	0	0

Zaměstnanecké rekvalifikace nebyly v průběhu roku 2020 realizovány. Subjektům je spíše doporučován projekt POVEZ II, v jehož rámci je jim umožněno získat nejen příspěvek na vzdělávání svých zaměstnanců, ale rovněž refundaci mzdových nákladů po dobu vzdělávání. I zde je však patrný vliv nepříznivé situace v důsledku šíření koronaviru a přijímaných vládních opatření.

Poradenství

Poradenství uchazečům a zájemcům o zaměstnání zabezpečovala kontaktní pracoviště Krajské pobočky ÚP ČR v Ústí n. L. na základě § 105 odst. 2 ZoZ interně formou skupinového a individuálního poradenství a poradenských programů. Cílem těchto aktivit byl zejména rozvoj schopností a podpora efektivního vyhledávání zaměstnání účastníků se zaměřením na jejich aktivaci a motivaci, orientaci na trhu práce, poskytnutí základních informací z oblasti pracovně právních vztahů a finanční gramotnosti, na zpracování osobní dokumentace, využití výpočetní techniky a internetu při hledání zaměstnání apod.

Po dobu platnosti mimořádných opatření a z nich plynoucího omezení osobních kontaktů s uchazeči a zájemci o zaměstnání probíhalo poradenství především distanční formou, a to převážně telefonicky nebo e-mailem. Rovněž byly pro práci s uchazeči a zájemci o zaměstnání využity programy a služby typu Skype, Google Meet atd. Za podpory MŠMT, Úřadu práce ČR a Hospodářské komory ČR proběhl

on-line rovněž veletrh vzdělávání středních škol a učilišť. Portál BurzaŠkol.Online (<https://burzaskol.online>) umožnil školám přímo komunikovat s potenciálními zájemci prostřednictvím videokonferencí (technologie Microsoft Teams/Google Meet a další). Zajímavé aktivity byly realizovány na kontaktním pracovišti ÚP ČR v Děčíně, kde vznikl E-book ROK PŘED „PŘIJÍMAČKAMA“ NA SŠ a webinář - STŘEDNÍ ŠKOLU VYBÍRAŠ TY. E-book obsahuje základní aktuální informace k volbě povolání a volbě střední školy a důležité odkazy. Cílem je žáky včas informovat a motivovat je k aktivitě. Webinář vznikl na základě dlouhodobé spolupráce děčínského Informačního a poradenského střediska s MAS Labské skály, z.s. Webináře se zúčastnilo ve třech bžích na 80 žáků. K původním dvěma květnovým termínům byl přidán díky zájmu žáků ještě třetí červnový termín. Dvouhodinový webinář byl zaměřen na tři hlavní témata: 1) JÁ & MOJE OSOBNÍ ZNAČKA, 2) SVĚT PRÁCE SE MĚNÍ, 3) JÁ vs. KVALITNÍ ŠKOLA vs. BUDOUCÍ PRÁCE.

Pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace byla realizována na základě § 69 - 74 ZoZ. Zabezpečovala ji krajská pobočka místně příslušná podle bydliště osoby se ZP ve spolupráci s dalšími subjekty. Byla realizována na základě podané žádosti osobou, která má právo o pracovní rehabilitaci požádat, a na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace, který byl sestavován společně s účastníkem pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahoval mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace (specifikace zakázky), ke kterým se vyjadřovala odborná pracovní skupina. Odborná pracovní skupina měla přitom na zřeteli schopnosti, dovednosti, možnosti a především zdravotní stav žadatele. Při sestavování individuálního plánu pracovní rehabilitace byl uplatňován individuální přístup a individuální plánování. Při výběru vhodné formy pracovní rehabilitace bylo využito sítě ergodiagnostických center v Ústeckém kraji. Ergodiagnostika je proces vyšetření pracovního potenciálu člověka s disabilitou. Jde o metodu, při které se používají vyšetření a testovací metody. Velmi úzce propojuje práci lékařů, psychologa, odborných zdravotnických pracovníků. Někteří žadatelé v průběhu přípravy vhodné formy pracovní rehabilitace získali zaměstnání nebo požádali o ukončení pracovní rehabilitace ještě před uzavřením individuálního plánu pracovní rehabilitace. Na kontaktních pracovištích ÚP ČR v Ústeckém kraji pravidelně probíhala skupinová poradenství k pracovní rehabilitaci, individuální poradenství, interní skupinové poradenství JOB CLUB HELP, který je určen osobě se ZP.

V roce 2020 zahájena realizace Poradenského programu pro osoby se ZP. Z důvodu pandemie Covid-19, nouzového stavu a opatření vlády ČR nebyly Poradenské programy pro osoby se ZP dokončeny. Celkem bylo v Ústeckém kraji za sledované období podáno 6 žádostí o pracovní rehabilitaci, 4 klienti uzavřeli individuální plán

pracovní rehabilitace (z toho 1 klient uzavřel individuální plán pracovní rehabilitace na základě žádosti o pracovní rehabilitaci podané koncem roku 2019). Pokračováno bylo v započaté realizaci 7 individuálních plánů z předchozích let, realizovala se také 1x ergodiagnostika, 1x specializovaný rekvalifikační kurz, 11x poradenství ke zprostředkování zaměstnání a další formy poradenství (pro změnu zaměstnání, pro volbu rekvalifikace, pro výběr nástrojů APZ). Příprava k práci (2x) byla předčasně ukončena z důvodu protiepidemických opatření vlády ČR. V průběhu roku 2020 bylo ukončeno 6 individuálních plánů pracovní rehabilitace uzavřených v roce 2019 a 2 individuální plány pracovní rehabilitace uzavřené v letošním roce. Další aktivity a výběr vhodných forem pracovní rehabilitace přecházejí do roku 2021.

Oproti roku 2019 došlo k poklesu počtu podaných žádostí o pracovní rehabilitaci v důsledku přijatých protiepidemických opatření. I přes nepříznivé podmínky se podařilo poradcům OZP v Ústeckém kraji v průběhu roku 2020 umístit na trh práce celkem 234 osob se ZP (rok 2019 = 242 osob).

6.3 Projekty ESF

V průběhu roku 2020 bylo Úřadem práce ČR realizována řada projektů z Operačního programu Zaměstnanost. Čtyři z nich měly regionální charakter a byly realizovány pouze v Ústeckém kraji jako regionální individuální projekty (RIP). Zbývající projekty měly národní charakter a byly realizovány napříč celou ČR jako národní individuální projekty (NIP).

Záruky pro mladé v Ústeckém kraji

Projekt je realizován od ledna 2019 a plánované ukončení je prosinec 2022. Jeho hlavním cílem je řešit nepříznivou situaci mladých lidí ve věku 15 až 29 let na trhu práce. Těmto lidem projekt pomáhá osvojit si pracovní návyky a kompetence tak, aby došlo k jejich včasnému a trvalému uchycení se na pracovním trhu. Projekt podporoval účastníky i ve zvýšení jazykové vybavenosti či pracovní mobility v rámci zahraničního pracovního trhu, a to prostřednictvím zahraničních stáží. Další aktivitou projektu byla pomoc s návratem do vzdělávání, díky čemuž si mohli účastníci dokončit vzdělání potřebné k následnému lepšímu uplatnění se na trhu práce. V roce 2020 podpořil projekt celkem 420 osob, z nichž téměř polovina získala zaměstnání a 13 osob nastoupilo do školního vzdělávacího procesu. Od začátku realizace pak projekt pomohl svými aktivitami téměř 750 mladým lidem z celého Ústeckého kraje.

Flexibilně do práce v Ústeckém kraji

Projekt je zaměřen na uchazeče a zájemce o zaměstnání v Ústeckém kraji, kteří pečují o dítě do 15 let věku nebo osobu blízkou, nejčastěji seniory či osoby se ZP.

Realizace projektu začala v lednu 2016 a je plánována do června 2022. Projekt pomáhá účastníkům odstraňovat překážky, které jim brání v návratu do práce. Řeší zejména problematiku sladění rodinného a pracovního života formou podpory flexibilních pracovních míst jako jsou např. zkrácené úvazky, pružná pracovní doba nebo práce z domova. V roce 2020 podpořil projekt svými aktivitami přes 500 osob. Díky projektu se v roce 2020 podařilo zaměstnat téměř 280 účastníků. Za celou dobu realizace, již projekt podpořil více než 2 500 osob, a ještě dalším minimálně 500 zájemcům by měl pomoci.

Společně to dokážeme v Ústeckém kraji

Projekt řeší problematiku dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů s nízkou kvalifikací, kteří trpí sociálním vyloučením, nebo jim sociální vyloučení hrozí. Projekt je realizován v období od dubna 2016 do června 2022. Hlavním cílem projektu je pomoci účastníkům s umístěním na trhu práce např. formou zprostředkovaného zaměstnání. V průběhu realizace projektu vznikla informačně poradenská centra přímo v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje, ve kterých působí pracovníci projektu. Ti poskytují účastníkům intenzivní poradenství, motivační aktivity, rekvalifikace a rozsáhlou podporu při zprostředkování vhodného zaměstnání. V roce 2020 podpořil projekt svými aktivitami téměř 200 osob, z nichž cca 130 díky němu získalo zaměstnání. Od začátku realizace projekt pomohl přes 2 400 osobám a několika stovkám dalších by měl ještě pomoci.

Outplacement v Ústeckém kraji

Přímá realizace projektu začala počátkem roku 2019 a ukončena byla v září 2020, kdy projekt nahradil celonárodní projekt zaměřený na osoby ohrožené propouštěním. Projekt nebyl na rozdíl od většiny projektů zaměřen na uchazeče o zaměstnání, ale na zájemce o zaměstnání. Za cíl si kladl pomoci osobám, jimž hrozí ztráta zaměstnání v důsledku změn probíhajících na trhu práce. Účastníkům nabízel pomoc při hledání nového uplatnění již v průběhu výpovědní lhůty u původních zaměstnavatelů s cílem co nejvíce zjednodušit a zkrátit přechod účastníků k novým zaměstnavatelům. Účastníci tak měli možnost využít nástroje pro získání nebo zvýšení své kvalifikace a zlepšit tak své uplatnění na trhu práce. V roce 2020 podpořil projekt svými aktivitami cca 130 osob, přičemž více než 80 z nich získalo zaměstnání. Projekt během své realizace pomohl více než 430 lidem.

Outplacement

Národní projekt navázal v polovině roku 2020 na zmíněný projekt „Outplacement v Ústeckém kraji“ a obdobně reaguje na změny na trhu práce a pomáhá propouštěným zaměstnancům najít si novou práci ještě před ukončením původního zaměstnání. Do

konce roku 2020 bylo projektem podpořeno v kraji více než 130 osob ohrožených propouštěním, přičemž přes 90 z nich získalo díky cílené podpoře nové zaměstnání.

Iniciativa na podporu mladých uchazečů o zaměstnání

Projekt má za cíl aktivizovat a pracovníě mobilizovat obtížně zaměstnatelné osoby na trhu práce, a to osoby mladší 30 let s kumulací znevýhodnění ovlivňujících jejich schopnost uplatnit se na trhu práce. Jako nástroje pomoci těmto mladým lidem lze využít poradenství ve skupinové i individuální formě, širokou nabídku rekvalifikací či zprostředkování dotovaného i nedotovaného zaměstnání. Přímá práce s klientem začala v Ústeckém kraji v srpnu 2020 a do konce roku vstoupilo do projektu téměř 120 osob. Z tohoto počtu se téměř dvěma desítkám podařilo zprostředkovat vhodné pracovní uplatnění.

Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (PDU)

Projekt, který je v realizaci od ledna 2019, se zaměřuje na pomoc osobám dlouhodobě nezaměstnaným nebo ohroženým dlouhodobou nezaměstnaností z důvodu kumulace znevýhodnění a hendikepů. Kromě různých forem poradenství a nabídky rekvalifikací lze účastníkům tohoto projektu nabídnout pro upevnění pracovních návyků krátkodobé zaměstnání např. formou Práce na zkoušku či zprostředkování dotovaného zaměstnání ve formě veřejně prospěšných prací a společensky účelných pracovních míst. Během roku 2020 vstoupilo do projektu téměř 800 osob, které byly podpořeny některou z aktivit projektu. Od začátku realizace pak projekt pomohl již cca 1 200 účastníkům, a zprostředkovat některou z výše uvedených forem zaměstnání se podařilo u více než 900 z nich.

Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II)

Realizace projektu začala v prosinci 2015 a je plánována do prosince 2022. Projekt je zaměřen na podporu zaměstnavatelů a OSVČ při školení či rekvalifikaci stávajících či přijímaných zaměstnanců. Zaměstnavatelé mohou ve prospěch zvyšování odborného růstu a rozšíření kvalifikace zaměstnanců čerpat příspěvek na vzdělávací aktivitu a mzdové náklady zaměstnanců po dobu jejich účasti na vzdělávací aktivitě. Největší problém, který v současnosti stěžuje a "brzdí" realizaci projektu je současný nouzový stav a následná protiepidemická opatření. Příkladem může být skutečnost, že za rok 2019 bylo za Ústecký kraj generováno 362 přijatých žádostí, z nichž bylo uzavřeno 235 dohod. V roce 2020 ovlivněným Covid-19 bylo generováno 249 přijatých žádostí a uzavřeno 111 dohod.

Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (VDTP II)

Projekt je zaměřen na problematiku neodpovídající kvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání evidovaných na Úřadu práce ČR potřebám trhu práce. Hlavním cílem je zabezpečit, aby kvalifikace zájemců o zaměstnání a uchazečů o zaměstnání co nejvíce odpovídala současným potřebám zaměstnavatelů. Projekt pomáhá uchazečům a zájemcům o zaměstnání zvýšit šance a otevřít možnosti k uplatnění na trhu práce nalezením nového zaměstnání, či změnu zaměstnání tím, že jim poskytne doplnění kvalifikačních či osobnostních předpokladů formou poradenství a zabezpečovaných či zvolených rekvalifikačních kurzů. Pro podporu uchazečů o zaměstnání zapojených do zabezpečovaných rekvalifikací či poradenství, nabízí projekt doprovodná opatření formou úhrady cestovního a lékařských prohlídek během účasti na těchto aktivitách. Realizace projektu začala v lednu 2016 a je plánovaná do června 2022. Za celou dobu realizace bylo podpořeno 3 855 uchazečů a zájemců o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR v Ústeckém kraji a 2 214 osobám pomohla účast v projektu nastoupit do zaměstnání či zahájit SVČ po úspěšném absolvování aktivit.

Efektivní služby zaměstnanosti (EFES)

Realizace projektu je plánována od února 2016 do června 2023. Hlavním cílem projektu je zefektivnit poskytované služby formou zajištění kvalitního zázemí a podmínek zaměstnancům ÚP ČR (materiálně-technické vybavení, školení, informovanost o realizaci aktivit, prohlubování spolupráce s lokálními partnery) a zkvalitnění a posílení přenosu informací a služeb směrem ke klientům a pracovníkům ÚP ČR. Dále pak implementace vytvořených metodických postupů v oblasti poradenství k zaměstnavatelům, uchazečům a zájemcům o zaměstnání s cílem zvýšení efektivnosti a účinnosti služeb zaměstnanosti na ÚP ČR. Při Krajské pobočce v Ústí n. L. působí celkem 23 členů realizačního týmu na různých pracovních pozicích (administrátor, metodik, specialista monitoringu, specialista ESF, poradce INFOcentra).

Evropské služby zaměstnanosti ČR II (EURES ČR II)

Hlavním cílem sítě EURES je podpora mezinárodní pracovní mobility za účelem zvýšení zaměstnanosti ve státech EU/EHP a Švýcarsku, dále rozvoj spolupráce mezi institucemi působícími v oblasti zaměstnanosti. Projekt je realizován v období února 2016 až prosince 2022. Cílovou skupinou projektu je ÚP ČR a jeho zaměstnanci.

Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR (PIPS)

Realizace projektu začala v lednu 2017 a ukončení je plánováno v prosinci 2022. Cílem projektu je zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných

institucemi veřejných služeb zaměstnanosti prostřednictvím dosažení cílového stavu 90 funkčních, vybavených informačních a poradenských středisek, a to personálním, edukačním, prezentačním i diagnostickým zázemím. Dalším cílem projektu v oblasti poskytování kvalitních služeb kariérového poradenství je standardizace vybavení a činnosti pracovišť.

Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce (OZP)

Doba realizace projektu je plánována v období od června 2017 do června 2022. Cílem projektu je poskytování služeb osobám se ZP prostřednictvím poradců OZP, koordinátorů a dalších zaměstnanců útvarů odboru zaměstnanosti na krajských pobočkách ÚP ČR. Smyslem projektu je rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se ZP na volném trhu práce. Jedním z nástrojů vedoucích k jejich zaměstnání je pracovní rehabilitace. V rámci projektu probíhá intenzivní vzdělávání poradců OZP. Z hlediska projektu je Krajská pobočka Ústí n. L. personálně stabilizována, kdy zde působí 8 poradců OZP a krajský koordinátor OZP. v roce 2017 a 2018 došlo k rychlé implementaci projektu do činnosti Úřadu práce ČR a zařazení poradců do struktury součinnosti odborných útvarů v rámci jednotlivých kontaktních pracovišť. V období let 2018 až 2020 poskytli poradci individuální poradenství 5 729 klientům a 553 osobám pomohli získat zaměstnání (367 osobám na otevřeném trhu práce a 186 osobám na chráněném trhu práce). Podáno bylo 65 žádostí o pracovní rehabilitaci a realizováno 44 individuálních plánů pracovní rehabilitace.

Konkrétnější informace o realizovaných projektech je možno nalézt na portálu MPSV na adrese: <https://www.uradprace.cz/web/cz/projekty-v-realizaci>.

6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2020

Pro rok 2020 byly ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. stanoveny cíle, jejichž vyhodnocení za sledované období je následující:

- snížení podílu uchazečů nad 6 měsíců v evidenci o 3 procentní body = tento cíl se nepodařilo naplnit. Podíl uchazečů o zaměstnání s délkou evidence nad 6 měsíců se zvýšil ze 38,0 % na 50,6 %, tzn. o 12,6 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet evidovaných uchazečů nad 6 měsíců zvýšil o 6 866 na stávajících 15 469 uchazečů o zaměstnání. Práci s touto skupinou tudíž nelze hodnotit jako úspěšnou, ačkoliv byl trh práce ovlivněn objektivními vlivy, které nešlo při stanovení předmětného cíle predikovat.
- snížení podílů uchazečů nad 12 měsíců v evidenci o 3 procentní body = tento cíl se nepodařilo naplnit. Podíl uchazečů o zaměstnání s délkou evidence nad

12 měsíců se zvýšil z 22,3 % na 26,6 %, tzn. o 4,3 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet evidovaných uchazečů nad 12 měsíců zvýšil o 3 071 na současných 8 122 uchazečů o zaměstnání. Práci s touto skupinou tudíž nelze hodnotit jako úspěšnou, ačkoliv byl trh práce ovlivněn objektivními vlivy, které nešlo při stanovení předmětného cíle predikovat.

- snížení podílu uchazečů do 30 let věku o 2 procentní body = tento cíl se naplnit nepodařilo, neboť podíl uchazečů do 30 let se zvýšil z 23,5 % na 24,0 % tedy o 0,5 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet uchazečů do 30 let zvýšil o 2 027 na hodnotu 7 339 uchazečů o zaměstnání.
- snížení podílů uchazečů nad 55 let věku o 1 procentní bod = tento cíl se podařilo naplnit, neboť podíl uchazečů nad 55 let se snížil z 23,4 % na 21,8 % tedy o 1,6 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet uchazečů nad 55 let zvýšil o 1 371 na aktuálních 6 664 uchazečů.

Závěrem lze konstatovat, že se nepodařilo většinu stanovených cílů naplnit. Hlavním důvodem byl neočekávaný nárůst nezaměstnanosti v průběhu roku 2020 způsobený celosvětovou pandemií koronaviru Covid-19, která ovlivnila i vývoj ekonomiky a trhu práce v ČR. Celkový nárůst evidovaných uchazečů o zaměstnání rozpohyboval jednotlivé podíly v rámci sledovaných kategorií.

7. Cíle APZ pro rok 2021

Při realizaci APZ bude ÚP ČR, KrP Ústí n. L. postupovat v souladu s platnými směrnicemi Generálního ředitelství ÚP ČR pro realizaci nástrojů a opatření APZ a zaměstnávání osob se ZP a instrukcemi náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti MPSV ČR pro uvedenou oblast. Primárním cílem ÚP ČR je finančně podpořit zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, při jejichž pracovním uplatnění je použití finančního příspěvku nezbytné. Jde zejména o ty uchazeče o zaměstnání, u nichž dochází ke kumulaci různých handicapů na trhu práce (zhoršený zdravotní stav, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, bydliště v mikroregionu s vysokou nezaměstnaností apod.). Při uplatnění jednotlivých nástrojů a konkrétních žádostí se bude sledovat a zajišťovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání prostředků a vycházet z faktu, že cílem uplatnění nástrojů APZ je řešení a předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určena zejména uchazečům, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem. Jsou to zejména uchazeči o zaměstnání:

- vedení v evidenci nepřetržitě déle než 6 měsíců,
- kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování

zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,

- jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti,
- kteří jsou v hmotné nouzi.

Z hlediska problémových skupin je považováno za prioritní snížit podíl uchazečů s evidencí delší než 12 měsíců alespoň o 2 procentní body. Dalším z cílů bude snížení podílu mladých do 30 let věku na celkové nezaměstnanosti o 2 procentní body a snížení podílu uchazečů nad 55 let věku, alespoň o 1 procentní bod. K dosažení těchto cílů budou využívány zejména tyto nástroje APZ jako jsou veřejně prospěšné práce, rekvalifikace či regionální individuální projekty.

8. Přílohy